

Българската атомна енергетика продължава да тревожи европейската общественост. В предколедния си брой големият берлински... либерален всекидневник «Тагесшпигел» отделя много място на планираната АЕЦ Белене, като я нарича «опасна, скъпа и ненужна».

Вестникът остро критикува положителното становище на Европейската комисия и лично на комисаря Андрис Пибас за строежа на Белене. В необичайно пряк за често пъти обтекаемите коментари в немските медии текст «Тагесшпигел» пише, че след решението на Пибас се увеличават шансовете на българското правителство да получи заявените кредити от Евроатом или от Европейската инвестиционна банка ЕИБ. Това би имало прецедентно значение за европейската атомна политика като цяло и би застрашило сигурността на милиони граждани на ЕС, пише влиятелният берлински всекидневник.

Експертът на Грийнпийс Ян Хаверкамп се опасява, че положителното становище на ЕК маркира възраждането на атомната енергетика в Европа. Цитирани са неговите думи, че «От 20 години не са инвестирани финансови средства на Евроатом в строителство на нови реактори. Уникалното е, че сега за пръв път може да се финансира строителството на руски реактор в рамките на ЕС.»

Ето защо «Тагесшпигел» смята, че Белене заплашва да се превърне в троянския кон на руската атомна промишленост като ѝ отвори вратите към ЕС. До сега западните банки са много резервирани, когато става дума да се финансират проекти от този сектор в Източна Европа. Румъния, Словакия и в Прибалтийските държави имат вече подготвени планове за 15-на атомни реактора. Сегашното одобрение на ЕК за Белене може да се превърне в сигнал, от който да се възползва руското атомно лоби, което има най-добри шансове за изпълнение на проектите.

При това далеч не само природозащитници смятат, че планираното строителство на руски реактори в България е опасно, прекалено скъпо, икономически нецелесъобразно и излишно. В-к «Тагесшпигел» цитира пространно Георги Касчиев, бивш председател на Комитета за използване на ядрената енергия за мирни цели, който вижда изключително висок риск в проекта АЕЦ Белене. Става дума за руски реактори, които до сега не са използвани никъде в оперативен промишлен режим. Техническото им качество е съмнително, казва експертът. Георги Касчиев предупреждава, че в България липсва квалифициран персонал за строителството и експлоатацията на подобно съоръжение. В страната няма създадена надеждна «култура на сигурността», няма и идея за решаване на проблема със съхраняването на радиоактивните отпадъци.

Най-големият риск за хората и за околната среда обаче, казва Георги Касчиев пред берлинския всекидневник, е местоположението на Централата. Вестникът припомня, че проектните работи по Белене са започнати през 1984 г. са спрени през 1991 г. след продължителни граждански протести. Нови български правителства вадят през 2001 планове от чекмеджето и преди две години възлагат на руския концерн «Атомстройекспорт» изграждането на два реактора. При това се пренебрегва фактът, че само на 14 километра от площадката земетресение през 1977 разрушава многобройни сгради и отнема 170 човешки живота.

В «Тагесшпигел» опитният български експерт Касчиев предупреждава неподозиращата германска общественост: «Да се строи такъв реактор в район с висока сеизмична активност е игра на руска рулетка».

Неутрални български експерти и природозащитници са единодушни: планираната АЕЦ е ненужна и икономически във висша степен нецелесъобразна. България е една от най-бедните страни в Европа. Енергията в страната се пилее по най-безотговорен начин. Дори при днешното разхищение е изчислено, пише берлинският вестник, че България и в бъдеще няма да изпитва недостиг на енергия и без новопланираната, опасна за цяла Европа АЕЦ.

За българския читател цитираният вчерашен материал в «Тагесшпигел» дава повод за нов размисъл върху истинския смисъл на необичайната откровеност на руския посланик в Брюксел Чижов, че АЕЦ «Белене» щяла да бъде троянският кон на Русия в Европа. И върху това, кои интереси са за него жизнено важни и кои го обвързват отново с една агресивно експанзивна, потъпкваща всекидневно принципите на демокрацията и

Белене – троянският кон на Русия

Милен Радев

добросъседството сила.